

Borba protiv nasilja zasnovanog na spolu

Misija OSCE-a u Bosni i Hercegovini prati odgovore na nasilje zasnovano na spolu, s primarnim fokusom na nasilje u porodici, seksualno nasilje u vrijeme rata i djecu žrtve seksualnog nasilja i pomaže domaćim vlastima u unapređenju kapaciteta za prevenciju, krivično procesuiranje i bolju zaštitu žrtava.

Nasilje u porodici

Nasilje u porodici i dalje je veoma raširena pojava u Bosni i Hercegovini (BiH), koju žrtve ne prijavljuju uvijek i kojoj se često ne pridaje dovoljno značaja. Misija je uočila ozbiljne probleme u vezi sa neadekvatnom provedbom zakonodavstva i nepostojanjem efikasne zaštite i pomoći žrtvama. Kao što je primijećeno u izvještaju Misije pod nazivom: *Odgovor na nasilje u porodici i koordinirana zaštita žrtava*, mjere koje su konkretno namijenjene za zaštitu žrtava rijetko se koriste, a sankcije koje se koriste protiv počinitelaca često su prilično blage. Druge prepreke obuhvataju nepostojanje efikasne suradnje između ključnih aktera i nedostatak pouzdanih podataka što sprečava formuliranje efikasnih strategija za borbu protiv nasilja u porodici. Aktivnosti Misije, koje se provode radi efikasnijeg odgovora na nasilje u porodici, dijele se u tri glavne oblasti:

- Promoviranje pravilne identifikacije i procesuiranja nasilja u porodici u sklopu krivičnog postupka, kako bi se osigurala odgovornost počinitelaca;
- Zagovaranje odgovarajuće zaštite i pomoći žrtvama;
- Podrška uspostavi mehanizama za upućivanje, koji poboljšavaju koordinirane odgovore zajednice u slučajevima nasilja u porodici.

Seksualno nasilje u vrijeme rata

Misija je posvećena promoviranju, praćenju i ocjenjivanju krivičnog procesuiranja pred domaćim sudovima, predmeta seksualnog nasilja i silovanja, počinjenog za vrijeme oružanog sukoba od 1992. do 1995. godine u BiH. Od svih sudskih postupaka pred Sudom BiH i sudovima u entitetima, od 2004. godine, u predmetima ratnih zločina, zločina protiv čovječnosti i genocida, u relativno malom broju njih

uključene su optužbe koje se odnose na seksualno nasilje, usprkos velikoj rasprostranjenosti takvih zločina. Osim toga, nikada nisu vođeni službeni statistički podaci u vezi sa procesuiranjem takvih krivičnih djela. Kroz svoje aktivnosti praćenja, Misija vrši ocjenu na koji način se ovi osjetljivi predmeti procesuiraju u krivičnom postupku, koriste li se važeći zakonski okvir i institucionalni resursi na najefikasniji način, te na koji način se žrtvama i svjedocima pruža podrška tokom sudskih postupaka. Misija također zagovara prava žrtava i svjedoka ratnih zločina, posebno u vezi s uspostavom mreža podrške za žrtve i svjedoke, kako bi se osigurala fizička zaštita i psihološka podrška žrtvama ratnih zločina.

Djeca žrtve seksualnog nasilja

Djeca žrtve seksualnog nasilja su među najosjetljivijim žrtvama, s kojima se susreću akteri u pravosudnom sistemu. Ovi veoma osjetljivi predmeti stavljaju na ispit sposobnost pravosudnog sistema, ne samo da krivično procesira krivično djelo, nego i da pruži odgovarajuću zaštitu žrtvama. U velikom broju predmeta, Misija je uočila nepostojanje odgovarajuće, pravovremene i multidisciplinarnе pomoći žrtvama, kako za vrijeme, tako i prije i poslije procesuiranja takvih predmeta. Misija je također uočila ozbiljne procesne nedostatke u procesuiranju takvih predmeta. Misija tijesno surađuje s relevantnim organima vlasti, uključujući policiju, pravosudne organe, centre za socijalni rad, obrazovne institucije i nevladine organizacije (NVO-e), u svrhu podizanja nivoa svijesti o domaćem zakonodavnom okviru i obavezama koje proističu iz međunarodnih standarda zaštite ljudskih prava i u svrhu pružanja praktičnih smjernica u vezi sa psihičkim posljedicama i drugim specifičnostima djece žrtava.